TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. spalio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija – Direktyva 2008/115/EB – 15 straipsnio 2 dalies b punktas – Trečiosios šalies piliečio sulaikymas siekiant išsiųsti – Direktyva 2013/33/ES – 9 straipsnis – Sulaikymo taikymas tarptautinės apsaugos prašytojui – Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 – 28 straipsnio 2 dalis – Sulaikymas perdavimo tikslais – Neteisėtas sulaikymas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 ir 47 straipsniai“

Byloje C-387/24 PPU (*Bouskoura*)[i]

dėl *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond* (Rurmonde posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) 2024 m. birželio 4 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2024 m. birželio 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

C

prieš

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev (pranešėjas), teisėjai T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin ir I. Ziemele,

generalinis advokatas A. Rantos,

posėdžio sekretorė A. Lamote, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. liepos 15 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– C, atstovaujamo *advocaten* P. H. Hillen ir R. M. Seth Paul,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir A. Hanje,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Baeckelmans, A. Katsimerou ir F. van Schaik,

* Proceso kalba: nyderlandų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

susipažinęs su 2024 m. rugsėjo 5 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98) 15 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos b punkto, 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013, p. 96), 9 straipsnio 3 dalies antros pastraipos ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31; toliau – reglamentas „Dublinas III“), 28 straipsnio 4 dalies, siejamų su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 6 ir 47 straipsniais, išaiškinimo.

2 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant trečiosios šalies piliečio C, kuriam taikoma grąžinimo procedūra, ir *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (valstybės teisingumo ir saugumo sekretorius, Nyderlandai, toliau – valstybės sekretorius) ginčą dėl šios institucijos vienas po kito priimtų dviejų sulaikymo priemonių teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2008/115

3 Direktyvos 2008/115 preambulės 9 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Pagal 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvą 2005/85/EB, nustatančią būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse [OL L 326, 2005, p. 13], trečiosios šalies pilietis, paprašęs prieglobsčio valstybėje narėje, neturėtų būti laikomas neteisėtai tos valstybės narės teritorijoje esančiu piliečiu, kol neįsigaliojo sprendimas nepatenkinti prašymo arba sprendimas, kuriuo jis netenka teisės likti šalyje kaip prieglobsčio siekiantis asmuo.“

4 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, neteisėtai esantiems valstybės narės teritorijoje.“

5 Minėtos direktyvos 15 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės gali sulaikyti trečiosios šalies pilietį, kuriam taikoma grąžinimo tvarka tik tam, kad parengtų grąžinimą ir (arba) įvykdytų išsiuntimo procesą (nebent konkrečiu atveju gali būti veiksmingai taikomos kitos pakankamos, tačiau švelnesnės priverstinės priemonės), visų pirma, kai:

a) esama pasislėpimo pavojaus; arba

b) atitinkamas trečiosios šalies pilietis vengia pasirengimo grąžinimui ar išsiuntimo proceso, arba jiems trukdo.

Sulaikymas turi trukti kuo trumpiau ir būti taikomas tik tol, kol tinkamai vykdomas pasiruošimas išsiuntimui.

2. Įsakymą sulaikyti priima administracinės ar teisminės institucijos.

Įsakymas sulaikyti parengiamas raštu pateikiant faktines ir teisines priežastis.

Kai įsakymą sulaikyti priima administracinės institucijos, valstybės narės:

a) numato atlikti skubią sulaikymo teisėtumo teisminę peržiūrą ir kuo skubiau po sulaikymo pradžios priimti sprendimą,

b) arba atitinkamam trečiosios šalies piliečiui suteikia teisę imtis procesinių veiksmų, kuriais būtų skubiai atlikta sulaikymo teisėtumo teisminė peržiūra ir kuo skubiau po atitinkamų procesinių veiksmų pradžios būtų priimtas sprendimas. Šiuo atveju valstybės narės nedelsdamos praneša atitinkamam trečiosios šalies piliečiui apie galimybę imtis tokių procesinių veiksmų.

Atitinkamas trečiosios šalies pilietis nedelsiant paleidžiamas, jei sulaikymas yra neteisėtas.

3. Kiekvienu atveju sulaikymas peržiūrimas pagrįstais laiko tarpais atitinkamo trečiosios šalies piliečio prašymu arba *ex officio*. Pratęstų sulaikymo laikotarpių atveju teisminė institucija prižiūri, kaip atliekamos peržiūros.

4. Paaiškėjus, kad dėl teisinių ar kitokių priežasčių nebėra pagrįstos tikimybės išsiųsti arba 1 dalyje nustatytų aplinkybių nebesama, sulaikymas tampa nebepateisinamas ir atitinkamas asmuo nedelsiant paleidžiamas.

5. Sulaikymas trunka tol, kol tenkinamos 1 dalyje nustatytos sąlygos ir jis yra būtinas siekiant užtikrinti sėkmingą išsiuntimą. Kiekviena valstybė narė nustato sulaikymo laikotarpio ribą, kuri negali viršyti šešių mėnesių.

6. Valstybės narės negali pratęsti 5 dalyje nurodyto laikotarpio, tačiau laikydamosi nacionalinės teisės gali pratęsti ribotam laikotarpiui, neviršijančiam dar dvylikos mėnesių, tais atvejais, kai tikėtina, jog nepaisant visų jų pagrįstų pastangų, išsiuntimo procedūra užtruks ilgiau dėl to, kad:

a) suinteresuotasis trečiosios šalies pilietis nepakankamai bendradarbiauja; arba

b) vėluojama gauti reikiamus dokumentus iš trečiųjų šalių.“

Direktyva 2013/33

6 Pagal Direktyvos 2013/33 2 straipsnio h punktą sulaikymas apibrėžtas kaip situacija, „kai valstybė narė izoliuotai laiko prašytoją tam tikroje vietoje, kur prašytojo judėjimo laisvė yra atimta“.

7 Šios direktyvos 8 straipsnio 1–3 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jis yra prašytojas pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos [(OL L 180, 2013, p. 60)].

2. Įrodžiusios, kad tai būtina, ir kiekvieną atvejį vertindamos individualiai, valstybės narės gali sulaikyti prašytoją, jeigu neįmanoma veiksmingai taikyti kitų švelnesnių alternatyvių priemonių.

3. Prašytoją galima sulaikyti tik šiais atvejais:

a) siekiant nustatyti arba patikrinti jo tapatybę arba pilietybę;

b) siekiant nustatyti tuos elementus, kuriais grindžiamas jo tarptautinės apsaugos prašymas, kurie asmens nesulaikius negalėtų būti gauti, ypač jei yra pavojus, kad prašytojas pasislėps;

c) siekiant procedūros metu priimti sprendimą dėl prašytojo teisės atvykti į teritoriją;

d) jei jis sulaikytas taikant grąžinimo procedūrą pagal [Direktyvą 2008/115] siekiant parengti grąžinimą ir (arba) įvykdyti išsiuntimo procesą, ir atitinkama valstybė narė gali pagrįsti [remdamasi] objektyviais kriterijais, be kita ko, [pavyzdžiui, tuo, jog prašytojas] jau turėjo galimybę pasinaudoti prieglobsčio suteikimo procedūra, kad yra rimtų priežasčių manyti, jog jis prašosi tarptautinės apsaugos tik siekdamas, kad būtų atidėtas arba sutrukdytas sprendimo grąžinti vykdymas;

e) kai tai būtina nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai užtikrinti;

f) pagal [reglamento „Dublinas III“] 28 straipsnį.

Sulaikymo pagrindai nustatomi nacionalinėje teisėje.“

8 Direktyvos 2013/33 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad:

„Jeigu įsakymą sulaikyti priima administracinės institucijos, valstybės narės užtikrina, kad *ex officio* ir (arba) prašytojo prašymu būtų skubiai įvykdytas teisminis sulaikymo teisėtumo peržiūrėjimas. Kai toks peržiūrėjimas vykdomas *ex officio*, jis atliekamas kiek įmanoma greičiau po sulaikymo pradžios. Kai jis vykdomas prašytojo prašymu, jis atliekamas kiek įmanoma greičiau po to, kai buvo pradėtos atitinkamos procedūros. Šiuo tikslu valstybės narės nacionalinėje teisėje nustato laikotarpį, per kurį turi būti įvykdytas teisminis peržiūrėjimas *ex officio* ir (arba) teisminis peržiūrėjimas prašytojo prašymu.

Jei, atlikus teisminį peržiūrėjimą, sulaikymas laikomas neteisėtu, atitinkamas prašytojas nedelsiant paleidžiamas.“

Reglamentas „Dublinas III“

9 Reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2–4 dalys suformuluotos taip:

„2. Jei nustatoma didelė rizika, kad asmuo pasislėps, valstybės narės gali sulaikyti atitinkamą asmenį, kad būtų užtikrintos perdavimo procedūros pagal šį reglamentą, individualiai įvertinus konkretų atvejį, ir tik jei sulaikymas yra proporcingas ir kitos švelnesnės alternatyvios prievartos priemonės negali būti veiksmingai taikomos

3. Sulaikymas trunka kuo trumpesnį laikotarpį ir ne ilgiau nei pagrįstai būtina reikalaujamoms administracinėms perdavimo procedūroms su deramu kruopštumu atlikti, kol bus įvykdytas perdavimas pagal šį reglamentą.

Kai asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, prašymo perimti savo žinion arba atsiimti pateikimo laikotarpis neviršija vieno mėnesio nuo prašymo pateikimo. Pagal šį reglamentą procedūrą atliekanti valstybė narė tokiais atvejais paprašo atsakymą pateikti skubiai. Toks atsakymas pateikiamas per dvi savaites nuo prašymo gavimo. Tai, kad neatsakoma per dviejų savaičių laikotarpį, prilygsta prašymo priėmimui ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion arba jį atsiimti, įskaitant pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

Kai asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, tas asmuo iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas taip greitai kaip tik praktiškai įmanoma ir ne vėliau kaip per šešias savaites nuo netiesioginio ar tiesioginio kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti priėmimo arba nuo tada, kai skundas arba sprendimo peržiūrėjimas nebeturi sustabdomojo poveikio pagal 27 straipsnio 3 dalį.

Kai prašančioji valstybė narė nesilaiko prašymo perimti savo žinion arba atsiimti pateikimo terminų arba kai perdavimas neįvykdomas per trečioje pastraipoje nurodytą šešių savaičių laikotarpį, asmuo nebegali būti sulaikytas. Atitinkamai ir toliau taikomi 21, 23, 24 ir 29 straipsniai.

4. Laikymo sąlygų ir sulaikytiems asmenims taikomų garantijų atveju, siekiant užtikrinti perdavimo atsakingai valstybei narei procedūras, taikomi Direktyvos [2013/33/ES 9, 10 ir 11 straipsniai.“

Nyderlandų teisė

10 2000 m. lapkričio 23 d. *Vreemdelingenwet 2000* (2000 m. Užsieniečių įstatymas) (*Stb.*, Nr. 495, 2000; toliau – Įstatymas dėl užsieniečių) 59a straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad užsieniečiai, kuriems taikomas reglamentas „Dublinas III“, laikantis šio reglamento 28 straipsnio gali būti sulaikyti siekiant juos perduoti valstybei narei, atsakingai už Nyderlandų teritorijoje jų pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

11 Šio įstatymo 59 straipsnio 1 dalies pradžioje ir a punkte nustatyta, kad valstybės sekretorius gali sulaikyti neteisėtai šalyje esantį užsienietį, jei to reikalauja viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo interesai, siekdamas išsiųsti jį iš Nyderlandų teritorijos.

12 Minėto įstatymo 94 straipsnio 1 ir 6 dalys suformuluotos taip:

„1. Priėmęs 6, 6a, 58, 59, 59a ir 59b straipsniuose numatytą sprendimą, kuriuo skiriama su laisvės suvaržymu susijusi priemonė, ministras apie jį praneša teismui ne vėliau kaip 28 dieną nuo šio

sprendimo įteikimo, išskyrus atvejus, kai užsienietis jau padavė skundą. Kai tik teismui pranešama apie tokį sprendimą, laikoma, kad užsienietis padavė skundą dėl sprendimo skirti su laisvės suvaržymu susijusią priemonę. Skundu taip pat siekiama žalos atlyginimo.

<…>

6. Jei teismas, kuriame iškelta byla, nustato, kad priemonės taikymas arba vykdymas prieštarauja šiam įstatymui, arba jei įvertinęs visus esamus interesus mano, kad priemonė nepagrįsta, jis patenkina skundą. Tokiu atveju teismas priima nutartį panaikinti priemonę arba pakeisti jos vykdymo tvarką.“

13 To paties įstatymo 96 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Jei 94 straipsnyje nurodytas skundas pripažįstamas nepagrįstu ir užsienietis apskundžia su laisvės suvaržymu susijusios priemonės pratęsimą, teismas per vieną savaitę nuo skundo gavimo dienos nutraukia pradinį tyrimą. Nukrypstant nuo *Algemene wet bestuursrecht* (Bendrasis administracinės teisės įstatymas) 8:57 straipsnio, teismas be šalių sutikimo taip pat gali nuspręsti nerengti teismo posėdžio.

<…>

3. Jei teismas, kuriame iškelta byla, nustato, kad priemonės taikymas arba vykdymas prieštarauja šiam įstatymui, arba jei įvertinęs visus esamus interesus mano, kad priemonė nepagrįsta, jis patenkina skundą. Tokiu atveju teismas priima nutartį panaikinti priemonę arba pakeisti jos vykdymo tvarką.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

14 2024 m. gegužės 2 d. buvo priimta C sulaikymo priemonė pagal Įstatymo dėl užsieniečių 59a straipsnio 1 dalį (toliau – pirmoji sulaikymo priemonė). Priimdamas šią priemonę valstybės sekretorius nusprendė, kad, pirma, C galėjo patekti į reglamento „Dublinas III“ taikymo sritį, antra, jis kėlė nemažą pavojų viešajai tvarkai, nes galėjo pasislėpti, ir, trečia, Ispanijos Karalystė buvo valstybė narė, atsakinga už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad suinteresuotasis asmuo buvo sulaikytas siekiant jį perduoti šiai valstybei narei.

15 2024 m. gegužės 3 d. valstybės sekretorius paprašė Ispanijos valdžios institucijų pagal reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies a punktą perimti C savo žinion. 2024 m. gegužės 14 d. šios institucijos atmetė šį prašymą.

16 2024 m. gegužės 17 d. 14.51 val. valstybės sekretorius priėmė sprendimą grąžinti C ir nurodė Maroką kaip paskirties šalį. Manydama, kad yra pavojus, jog suinteresuotasis asmuo, kuris šalyje buvo neteisėtai, gali pasislėpti iki jo išsiuntimo, ši institucija 14 val. 52 min. priėmė sulaikymo priemonę, remdamasi Užsieniečių įstatymo 59 straipsnio 1 dalies a punktu (toliau – antroji sulaikymo priemonė). Ši priemonė tebegalioja. Tą pačią dieną 14 val. 55 min. minėta institucija panaikino pirmąją sulaikymo priemonę.

17 Suinteresuotasis asmuo dėl pirmosios ir antrosios sulaikymo priemonių pateikė du skundus *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond* (Rurmonde posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

18 Šiame teisme C teigia, kad pirmoji sulaikymo priemonė tapo neteisėta 2024 m. gegužės 14 d., t. y. tą dieną, nuo kurios, atsižvelgiant į Ispanijos Karalystės atsisakymą perimti jį savo žinion, šios priemonės nebegalėjo pateisinti suinteresuotojo asmens perdavimas tai valstybei narei. Nuo šios datos, remiantis *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valstybės Tarybos Administracinių ginčų skyrius, Nyderlandai) praktika, valstybės sekretorius turi 48 valandas per kurias galėtų nurodyti tęsti atitinkamo asmens sulaikymą kitu pagrindu nei tas, kuriuo buvo pagrįsta pirmoji sulaikymo priemonė. Nagrinėjamu atveju šio termino nesilaikyta, nes ši institucija antrąją sulaikymo priemonę priėmė tik 2024 m. gegužės 17 d. Todėl C nebegalėjo būti sulaikytas ir turėjo būti paleistas į laisvę prieš priimant antrąją sulaikymo priemonę.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme valstybės sekretorius teigia, kad neteisėta pirmoji sulaikymo priemonė neturi įtakos antrosios sulaikymo priemonės, kuri savarankiškai pateisina suinteresuotojo asmens tolesnį sulaikymą, teisėtumui. Pripažinusi pirmosios sulaikymo priemonės trūkumą ir pasiūliusi C 100 EUR žalos atlyginimą už jam taikytą neteisėtą sulaikymą ši institucija teigia, kad pirmoji sulaikymo priemonė jau buvo atšaukta tuo metu, kai buvo kreiptasi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą, todėl nebegali būti panaikinta.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad pagal nacionalinę praktiką, patvirtintą *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valstybės Tarybos Administracinių ginčų skyrius) praktikoje, neteisėta trečiosios šalies piliečio sulaikymo priemonė iš esmės negali turėti įtakos vėliau priimtos jo sulaikymo priemonės teisėtumui, todėl kompetentingas teismas negali paleisti šio piliečio dėl šios neteisėtos priemonės. Be to, ši praktika atitinka Įstatymo dėl užsieniečių 59, 59a, 94 ir 96 straipsnius, kuriuose aiškiai nenumatyta kompetentingos teisminės institucijos pareigos nedelsiant paleisti atitinkamą asmenį, jeigu ji mano, kad jo sulaikymas yra neteisėtas.

21 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad pagal Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2013/33 9 straipsnio 3 dalį suinteresuotasis asmuo turi būti „nedelsiant“ paleistas į laisvę, jei paaiškėja, kad jo sulaikymas yra neteisėtas.

22 Atsižvelgdamas į šiose nuostatose numatytą pareigą nedelsiant paleisti į laisvę, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar jis turėtų paleisti suinteresuotąjį asmenį, nors sulaikymo priemonė, pagal kurią šiuo metu iš šio asmens atimta laisvė, nėra neteisėta, vien dėl to, kad ankstesnė sulaikymo priemonė, pagal kurią šiam asmeniui buvo atimta laisvė, nebeatitiko teisėtumo sąlygų.

23 Šiuo klausimu jis pažymi, kad, pirma, atsakant į šį klausimą reikia nustatyti, ar kompetentingos teisminės institucijos kontrolės dalykas yra „suėmimo“ sąlyga, ar ši institucija turi apriboti savo kontrolę galimybe, kad galiojanti sulaikymo priemonė yra neteisėta. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, pastaruoju atveju galimybė paleisti suinteresuotąjį asmenį galiausiai priklausytų nuo to, kada jis pasiremtų tuo, kad ši priemonė neteisėta, o aplinkybė, kad sulaikymas praeityje buvo neteisėtas, nebūtų reikšminga kompetentingos teisminės institucijos analizei. Tokiu atveju šis teismas negalėtų užtikrinti Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą.

24 Antra, minėtas teismas primena, kad Sąjungos teisėje nenumatyta galimybės pratęsti sulaikymą dėl administracinių priežasčių ar siekiant pasirengti priimti naują sulaikymo priemonę, bet įpareigojama nedelsiant paleisti trečiosios šalies pilietį, kurio sulaikymas yra neteisėtas, neatsižvelgiant į momentą, kada nagrinėjamas šio sulaikymo teisėtumas.

25 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valstybės Tarybos Administracinių ginčų skyrius) praktiką šiurkštaus paleidimo į laisvę pažeidimo atveju galima nukrypti nuo taisyklės, pagal kurią neteisėta pirmoji sulaikymo priemonė neturi įtakos antrosios sulaikymo priemonės teisėtumui.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, Chartijos 6 straipsnyje įtvirtintos teisės į laisvę ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą fundamentalus pobūdis leidžia manyti, kad bet koks sulaikymas, taikomas remiantis neteisėta sulaikymo priemone, reiškia šiurkštų šių teisių pažeidimą. Taigi suinteresuotasis asmuo turi būti nedelsiant paleistas, jei sulaikymas, nors ir praeityje, buvo neteisėtas, o kompetentinga institucija galiausiai ištaisė neteisėtumą.

27 Šiomis aplinkybėmis žalos atlyginimo sumokėjimas neužtikrina tinkamos Chartijos 6 ir 47 straipsniuose įtvirtintų teisių apsaugos. Nustatant suinteresuotam asmeniui skirtinos kompensacijos dydį turėtų būti atsižvelgiama į sulaikymo trukmę ir sunkumą.

28 Nagrinėjamu atveju, kadangi sulaikymas buvo pratęstas ilgiau nei 48 valandas, nepaisant neteisėtos pirmosios sulaikymo priemonės, o antroji sulaikymo priemonė buvo priimta tik panaikinus pirmąją, suinteresuotojo asmens teisę į veiksmingą teisminę gynybą tinkamai apsaugoti galima tik nedelsiant jį paleidžiant.

29 Šiomis aplinkybėmis *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch* (Rurmonde posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2008/115] 15 straipsnio [2 dalies trečios pastraipos pradžia ir b punktas], [Direktyvos 2013/33] 9 straipsnio 3 dalis ir [reglamento „Dublinas III“] 28 straipsnio 4 dalis, siejami su [Chartijos] 6 ir 47 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad teisminė institucija visada privalo nedelsiant paleisti sulaikytą asmenį, jeigu šis sulaikymas buvo arba tapo neteisėtas bet kuriuo metu, kai buvo nepertraukiamai vykdomos kelios iš eilės taikomos sulaikymo priemonės?“

Dėl prašymo taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą

30 Nacionalinis teismas paprašė šį prašymą nagrinėti pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, numatytą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnio pirmoje pastraipoje ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje.

31 Grįsdamas savo prašymą šis teismas visų pirma nurodė, kad prejudicinis klausimas susijęs su nuostatomis, patenkančiomis į vieną iš ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinėje dalyje nurodytų sričių. Be to, minėtas teismas pažymėjo, kad C sulaikymas nepertraukiamai taikomas nuo 2024 m. gegužės 2 d. Galiausiai Teisingumo Teismo atsakymas į prejudicinį klausimą yra lemiamas sprendžiant, ar tas teismas pagal Sąjungos teisę privalo nedelsiant paleisti suinteresuotąjį asmenį.

32 Pirma, reikia konstatuoti, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Direktyvos 2008/115, Direktyvos 2013/33 ir reglamento „Dublinas III“ nuostatų išaiškinimo. Kadangi šios direktyvos ir šis reglamentas patenka į ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, taikymo sritį, šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnio pirmą pastraipą ir Procedūros reglamento 107 straipsnio 1 dalį.

33 Antra, dėl skubos sąlygos reikia pažymėti, kad ji tenkinama, be kita ko, kai asmens, kurio situacija nagrinėjama pagrindinėje byloje, laisvė tuo metu atimta ir tolesnis jo laikymas suimto priklauso nuo pagrindinės bylos baigties; atitinkamo asmens padėtį reikia vertinti tuo momentu, kai nagrinėjamas prašymas taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą (2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *Breian*, C-318/24 PPU, EU:C:2024:658, 26 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

34 Nagrinėjamu atveju iš nacionalinio teismo pateikto faktinių aplinkybių aprašymo matyti, kad C faktiškai atimta laisvė nuo 2024 m. gegužės 2 d., todėl ši sąlyga jam buvo taikoma tuo metu, kai buvo nagrinėjamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo atsakymą į prejudicinį klausimą, jam gali tekti šį asmenį paleisti.

35 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone Teisingumo Teismo pirmoji kolegija 2024 m. birželio 14 d. nusprendė tenkinti nacionalinio teismo prašymą ir nagrinėti bylą pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinio klausimo

36 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, nacionaliniams teismams ir Teisingumo Teismui bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kad šis galėtų priimti spendimą nagrinėjamoje byloje. Tokiu atveju Teisingumo Teismas prireikus turi performuluoti jam pateiktus klausimus. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos, be kita ko, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti aiškintinus Sąjungos teisės klausimus, atsižvelgdamas į bylos dalyką (2024 m. balandžio 30 d. Sprendimo *M. N. (EncroChat)*, C-670/22, EU:C:2024:372, 78 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

37 Šiuo klausimu, kaip matyti iš generalinio advokato išvados 53 punkto, reikia pažymėti, kad nors savo prejudiciniame klausime prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi tik Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 2 dalimi, 15 straipsnio 4 dalis, pagal kurią reikalaujama nedelsiant paleisti atitinkamą asmenį į laisvę, kai nebetenkinamos 15 straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos ir kai sulaikymas nebėra pateisinamas, taip pat reikšminga šiai bylai.

38 Šiomis aplinkybėmis dar reikia pažymėti, kad šioje byloje Teisingumo Teismo neklausiama dėl Nyderlandų teisėje numatyto ir šio sprendimo 18 punkte nurodyto 48 valandų termino suderinamumo su Sąjungos teise. Todėl nereikia nagrinėti klausimo dėl nacionalinės praktikos, leidžiančios kompetentingoms institucijoms laikyti tarptautinės apsaugos prašytoją sulaikytą ne

ilgiau kaip 48 valandas po to, kai atsirado aplinkybė, lemianti sulaikymo priemonės, priimtos remiantis reglamentu „Dublinas III“, neteisėtumą, suderinamumo su
Direktyvos 2013/33 9 straipsnio 3 dalyje, į kurią daroma nuoroda šio reglamento 28 straipsnio 4 dalyje, numatyta pareiga nedelsiant paleisti atitinkamą asmenį.

39 Iš tiesų toks nagrinėjimas iš esmės susijęs su pagrindais, galinčiais pateisinti sulaikymo priemonės, priimtos remiantis reglamentu „Dublinas III“, neteisėtumą, o nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi prielaida, kad pirmoji sulaikymo priemonė yra neteisėta, ir siekia nustatyti, ar tokia neteisėta priemonė turi įtakos antrosios sulaikymo priemonės, priimtos remiantis Direktyva 2008/115, teisėtumui. Be to, neginčijama, kad, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, pirmosios sulaikymo priemonės neteisėtumą lemia ne šio 48 valandų termino galimas nesuderinamumas su paleidimo nedelsiant pareiga, o tai, kad antroji sulaikymo priemonė buvo priimta praėjus 24 valandoms po minėto maksimalaus termino pabaigos.

40 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 2 ir 4 dalys, Direktyvos 2013/33 9 straipsnio 3 dalis ir reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 4 dalis, siejamos su Chartijos 6 ir 47 straipsniais, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenustatyta pareigos kompetentingai teisminei institucijai nurodyti paleisti trečiosios šalies pilietį, kuris yra sulaikytas pagal priemonę, priimtą remiantis Direktyva 2008/115, dėl to, kad šis asmuo, kurio sulaikymas iš pradžių buvo taikomas pagal priemonę, priimtą remiantis reglamentu „Dublinas III“, nebuvo paleistas nedelsiant po to, kai buvo konstatuota, kad ši priemonė tapo neteisėta.

41 Šiuo klausimu reikia priminti, kad trečiosios šalies piliečio sulaikymas, nesvarbu, ar taikomas pagal Direktyvą 2008/115 vykdant grąžinimo procedūrą dėl neteisėto buvimo šalyje, ar pagal Direktyvą 2013/33 nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą, ar pagal reglamentą „Dublinas III“, sprendžiant dėl tokios apsaugos prašytojo perdavimo už jo prašymo nagrinėjimą atsakingai valstybei narei, yra didelis Chartijos 6 straipsnyje įtvirtintos teisės į laisvę suvaržymas (2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 72 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

42 Kaip numatyta Direktyvos 2013/33 2 straipsnio h punkte, sulaikymo priemonė – tai asmens laikymas izoliuotai tam tikroje vietoje. Iš šios nuostatos, kurios apimtis atitinka ir Direktyvoje 2008/115 bei reglamente „Dublinas III“ vartojamos sąvokos „sulaikymas“ apimtį, formuluotės, genezės ir konteksto matyti, kad sulaikymas reiškia, jog atitinkamas asmuo įpareigojamas nuolat likti ribotoje ir uždaroje teritorijoje, taip jį atskiriant nuo kitų gyventojų ir atimant judėjimo laisvę (2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 73 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

43 Atsižvelgiant į tokio Chartijos 6 straipsnyje įtvirtintos teisės į laisvę suvaržymo sunkumą ir šios teisės svarbą, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms suteikti įgaliojimai sulaikyti trečiųjų šalių piliečius yra griežtai apriboti. Sulaikymo priemonė gali būti skirta ar pratęsta tik laikantis bendrųjų ir abstrakčių taisyklių, kuriomis nustatomos jos sąlygos ir tvarka (2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 75 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Paaiškėjus, kad Direktyvoje 2008/115, Direktyvoje 2013/33, reglamente „Dublinas III“ ir jas įgyvendinančiose nacionalinės teisės nuostatose nurodytos sulaikymo teisėtumo sąlygos nebuvo įvykdytos arba nebevykdomos, atitinkamas asmuo turi būti nedelsiant paleistas į laisvę, kaip, beje, Sąjungos teisės aktų leidėjas aiškiai nurodė Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje ir 4 dalyje ir Direktyvos 2013/33 9 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje (2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 79 punktas).

45 Bendrosios ir abstrakčiosios taisyklės, apie kurias kalbama šio sprendimo 43 punkte ir kuriomis kaip bendri Europos Sąjungos standartai nustatomos sulaikymo sąlygos, įtvirtintos, pirma, neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių sulaikymo atžvilgiu Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 1 dalyje, 2 dalies antroje pastraipoje ir 4–6 dalyse. Antra, kiek tai susiję su trečiosios šalies piliečio, kuris paprašė tarptautinės apsaugos, situacija, pažymėtina, kad reikšmingos taisyklės įtvirtintos Direktyvos 2013/33 8 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 9 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse, o sulaikymo, skirto perduoti tokios apsaugos prašytoją valstybei narei, atsakingai už jo prašymo nagrinėjimą pagal reglamentą „Dublinas III“, atveju – šio reglamento 28 straipsnio 2–4 dalyse (šiuo klausimu žr. 2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 76 punktą). Taip pat reikia priminti, kad reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 4 dalyje aiškiai numatyta, kad Direktyvos 2013/33 9 straipsnis taikomas šiuo reglamentu reglamentuojamoms perdavimo procedūroms.

46 Dėl klausimo, ar tarptautinės apsaugos prašytojo sulaikymo priemonės, priimtos remiantis reglamentu „Dublinas III“, siekiant perduoti šį prašytoją valstybei narei, atsakingai už jo prašymo nagrinėjimą, neteisėtumas turi įtakos vėlesnės sulaikymo priemonės, priimtos remiantis Direktyva 2008/115 ir susijusios su šiuo asmeniu, kuriam sulaikymas taikomas nepertraukiamai ir kuris nebeturi tarptautinės apsaugos prašytojo statuso, tačiau kuris nuo šiol gali būti laikomas neteisėtai esančiu trečiosios šalies piliečiu, teisėtumui, pirmiausia reikia pabrėžti, kad Direktyvoje 2008/115 reglamentuojamam sulaikymui siekiant išsiųsti ir prieglobsčio prašytojo sulaikymui, be kita ko, pagal Direktyvą 2013/33 ir taikytinas nacionalinės teisės nuostatas, taikomas skirtingas teisinis režimas (šiuo klausimu žr. 2009 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Kadzoev*, C-357/09 PPU, EU:C:2009:741, 45 punktą).

47 Taigi neteisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio sulaikymo priemonė, priimta siekiant jį grąžinti, turi atitikti iš Direktyvos 2008/115 kylančias taisykles. Tarptautinės apsaugos prašytojo sulaikymo priemonė savo ruožtu turi atitikti iš Direktyvos 2013/33 ir reglamento „Dublinas III“ kylančias taisykles.

48 Be to, Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 2 ir 4 dalyse nesiremiama ir nedaroma nuorodos į sulaikymo teisėtumo sąlygas, nustatytas pagal Direktyvos 2013/33 8 ir 9 straipsnius ir reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnį, reglamentuojančius tarptautinės apsaugos prašytojo sulaikymą.

49 Antra, iš Direktyvos 2008/115 2 straipsnio 1 dalies, siejamos su šios direktyvos 9 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad ji taikoma trečiųjų šalių piliečiams, neteisėtai esantiems valstybės narės teritorijoje, ir kad tarptautinės apsaugos prašytojas neturėtų būti laikomas neteisėtai esančiu valstybės narės, kurioje pateikė tokios apsaugos prašymą, teritorijoje, kol neįsigaliojo sprendimas nepatenkinti jo prašymo arba sprendimas, kuriuo jis netenka teisės likti šalyje kaip prieglobsčio prašytojas. Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyva 2008/115 netaikoma trečiosios šalies piliečiui, padavusiam tarptautinės apsaugos prašymą, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2013/32, laikotarpiu nuo minėto prašymo pateikimo iki tol, kol dėl šio prašymo

priimamas sprendimas pirmąja instancija arba prireikus, kol išnagrinėjamas dėl minėto sprendimo pareikštas skundas (šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Arslan*, C-534/11, EU:C:2013:343, 49 punktą).

50 Darytina išvada, kad tarptautinės apsaugos prašytojas, jeigu turi šį statusą, negali būti sulaikytas pagal Direktyvą 2013/33 arba reglamentą „Dublinas III“ ir kartu pagal Direktyvą 2008/115 kaip neteisėtai šalyje esantis trečiosios šalies pilietis.

51 Trečia, kaip matyti iš generalinio advokato išvados 58, 59 ir 61 punktų, sulaikymo priemonė gali būti priimta pagal Direktyvą 2008/115 po sulaikymo, įvykdyto pagal Direktyvą 2013/33 arba reglamentą „Dublinas III“. Nors Direktyva 2008/115 netaikytina vykstant prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūrai, tai visiškai nereiškia, kad dėl šios aplinkybės grąžinimo procedūra galutinai nutraukiama, nes ji gali būti tęsiama tuo atveju, jeigu prieglobsčio prašymas bus atmestas. Iš tikrųjų, būtų pažeistas šios direktyvos tikslas, t. y. veiksmingai grąžinti neteisėtai šalyje esančius trečiųjų šalių piliečius, jeigu valstybės narės negalėtų išvengti, kad suinteresuotas asmuo, pateikęs prieglobsčio prašymą, automatiškai būtų paleistas (2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Arslan*, C-534/11, EU:C:2013:343, 60 punktas).

52 Be to, dėl galimybės tęsti trečiosios šalies piliečio sulaikymą Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad šiam Direktyvos 2008/115 tikslui būtų pakenkta, jei valstybės narės negalėtų laisvės atėmimo priemonėmis išvengti, kad asmuo, įtariamas neteisėtu buvimu šalyje, pasislėptų dar prieš išsiaiškinant jo padėtį (šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Achughbabian*, C-329/11, EU:C:2011:807, 30 punktą).

53 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad tarptautinės apsaugos prašytojo sulaikymo priemonės, priimtos remiantis reglamentu „Dublinas III“ siekiant perduoti šį prašytoją valstybei narei, atsakingai už jo prašymo nagrinėjimą, neteisėtumas iš principo neturi įtakos vėlesnės sulaikymo priemonės, priimtos remiantis Direktyva 2008/115 ir susijusios su šiuo asmeniu, kuriam sulaikymas taikomas nepertraukiamai ir kuris nebeturi tarptautinės apsaugos prašytojo statuso, tačiau nuo šiol gali būti laikomas neteisėtai esančiu trečiosios šalies piliečiu, teisėtumui. Taigi kompetentinga teisminė institucija neprivalo nedelsiant paleisti minėto asmens vien dėl to, kad ankstesnė sulaikymo priemonė, priimta remiantis reglamentu „Dublinas III“, yra neteisėta.

54 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, tam, kad laisvės atėmimo priemonės įgyvendinimas atitiktų tikslą apsaugoti asmenį nuo savivalės, visų pirma reikia, kad jis nebūtų siejamas su kokiu nors valdžios institucijų nesąžiningumo ar apgaulės elementu, kad derėtų su 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 5 straipsnio 1 dalies atitinkamame punkte leidžiamų apribojimų tikslu ir kad nurodytas pagrindas būtų proporcingas aptariamam laisvės atėmimui (šiuo klausimu žr. 2016 m. vasario 15 d. Sprendimo *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 81 punktą).

55 Šio sprendimo 53 punkte padarytos išvados nepaneigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo argumentas, kad kompensacijos priteisimas asmeniui, kurio sulaikymas buvo neteisėtas, nepadeda tinkamai ištaisyti patirto teisės į laisvę pažeidimo ir neužtikrina Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą apsaugos.

56 Žinoma, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad pagal Chartijos 47 straipsnį valstybės narės turi užtikrinti veiksmingą iš Sąjungos teisės sistemos kylančių asmens teisių teisminę gynybą (2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 81 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

57 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas neapsiribojo bendrų materialinių normų nustatymu, bet įtvirtino ir bendras procesines normas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad kiekvienoje valstybėje narėje egzistuotų sistema, leidžianti kompetentingai teisminei institucijai, tam tikrais atvejais išnagrinėjus savo iniciatyva, paleisti atitinkamą asmenį į laisvę, kai tik paaiškėja, kad jo sulaikymas yra neteisėtas arba nebėra teisėtas. Tam, kad tokia apsaugos sistema veiksmingai užtikrintų griežtų sąlygų, kurias turi atitikti Direktyvoje 2008/115, Direktyvoje 2013/33 ar reglamente „Dublinas III“ numatytos sulaikymo priemonės teisėtumas, laikymąsi, kompetentinga teisminė institucija turi galėti priimti sprendimą dėl visų faktinių ir teisinių aplinkybių, kurios svarbios vertinant šį teisėtumą. Šiuo tikslu ji turi galėti atsižvelgti į pradinį sulaikymą skyrusios administracinės institucijos nurodytas faktines aplinkybes ir pateiktus įrodymus (2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*, C-704/20 ir C-39/21, EU:C:2022:858, 86 ir 87 punktai).

58 Vis dėlto, pirma, kalbant apie teisę į laisvę, kaip generalinis advokatas iš esmės nurodo savo išvados 73 punkte, konstatavimas, kad sulaikymo priemonė yra neteisėta, ne visais atvejais reiškia, kad atitinkamas asmuo turi būti nedelsiant paleistas (pagal analogiją žr. 2013 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *G. ir R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 39 ir 40 punktus), leidžiant atkurti šio asmens teises, kai toks atkūrimas iš esmės nebejmanomas, nes tolesnis šio asmens sulaikymas yra teisėtai pateisinamas remiantis kitu savarankišku teisiniu pagrindu. Dėl šios priežasties, siekiant atlyginti dėl neteisėto laisvės atėmimo patirtą žalą, iš principo turi būti numatytas žalos, patirtos dėl neteisėto laisvės atėmimo, atlyginimas.

59 Kita vertus, dėl Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą reikia pažymėti, kad, kaip per posėdį patvirtino Nyderlandų vyriausybė, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas gali nurodyti valstybės sekretoriui sumokėti didesnę kompensaciją, nei šiuo atveju pasiūlė ši institucija. Taigi to, kad valstybės sekretorius pasiūlė 100 eurų sumą žalai, kurią C patyrė praleidus nacionalinėje teisėje numatytą 24 valandų paleidimo į laisvę terminą, atlyginti, savaime nepakanka šios teisės pažeidimui šios bylos aplinkybėmis įrodyti.

60 Galiausiai reikia priminti, kad dėl priežasčių, dėl kurių buvo padaryta šio sprendimo 53 punkte suformuluota išvada, tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, neteisėta pirmoji sulaikymo priemonė iš esmės negali turėti įtakos antrosios sulaikymo priemonės, priimtos remiantis Direktyva 2008/115, teisėtumui.

61 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2008/115 15 straipsnio 2 ir 4 dalys, Direktyvos 2013/33 9 straipsnio 3 dalis ir reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 4 dalis, siejamos su Chartijos 6 ir 47 straipsniais, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenustatyta pareigos kompetentingai teisminei institucijai nurodyti paleisti trečiosios šalies pilietį, kuris yra sulaikytas pagal priemonę, priimtą remiantis Direktyva 2008/115, dėl to, kad šis asmuo, kurio sulaikymas iš pradžių buvo taikomas pagal priemonę, priimtą remiantis reglamentu „Dublinas III“, nebuvo paleistas nedelsiant po to, kai buvo konstatuota, kad ši priemonė tapo neteisėta.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse 15 straipsnio 2 ir 4 dalys, 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, 9 straipsnio 3 dalis ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, 28 straipsnio 4 dalis, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 ir 47 straipsniais,

turi būti aiškinamos taip:

pagal jas nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenustatyta pareigos kompetentingai teisminei institucijai nurodyti paleisti trečiosios šalies pilietį, kuris yra sulaikytas pagal priemonę, priimtą remiantis Direktyva 2008/115, dėl to, kad šis asmuo, kurio sulaikymas iš pradžių buvo taikomas pagal priemonę, priimtą remiantis reglamentu „Dublinas III“, nebuvo paleistas nedelsiant po to, kai buvo konstatuota, kad ši priemonė tapo neteisėta.

Parašai.